

Besispuntennotitie BWO 27-05 Tijdelijke wet maatregelen covid-19
Rol en positie Minister van VWS, burgemeester en voorzitter veiligheidsregio

Stand tot nu toe:

- Brief 1 mei: "Het kabinet vindt het belangrijk een aanvullend wettelijk instrumentarium te creëren voor de volgende fase waarin de crisisbestrijding terecht is gekomen."
- Brief 1 mei: "Met wetgeving in formele zin wordt de democratische legitimatie versterkt. Daarbij is van belang dat de hoofdlijnen voor de bevoegdheidsverdeling, maatregelen voor zover die vrijheden en grondrechten van burgers beperken, toezicht en handhaving, rechtsbescherming en procedurele waarborgen volgen uit een wet die in gemeen overleg tussen regering en Staten-Generaal tot stand komt." (Vgl. voorlichting RvS 25-5 aan TK over grondwettelijke aspecten)
- Brief 1 mei: "Uitgangspunt voor deze wet zijn de normale bestuurlijke verhoudingen, op basis van de bevoegdheidsverdelingen zoals die onder andere in de organieke wetgeving zijn vastgelegd. Op deze wijze kunnen burgemeesters hun bestaande verantwoordelijkheid voor de handhaving van de openbare orde en het toezicht op openbare bijeenkomsten invulling geven. Ook geldt dat de bestrijding blijvend slagvaardig en met maatwerk ter hand moet kunnen worden genomen. Het regelend kader moet die ruimte dus ook bieden. (...) Daarbij is ook aandacht nodig voor eventuele regionale en lokale verschillen en de rol van lokale gezagsdragers. (...)"
- Uitkomst BWO 20-05 en 25-05: Over het voorstel voor een Tijdelijke wet maatregelen covid-19 bestaat overeenstemming, behalve ten aanzien van de besluitvorming over het toedelen van de bevoegdheid bij bovenlokale effecten, in welk geval de bevoegdheid overgaat van de burgemeester naar de voorzitter veiligheidsregio.
- **Besispunten BWO 27-05:**
 1. Wie beslist of er sprake is van bovenlokale effecten: de voorzitter of de Minister van VWS?
 2. Indien het de Minister van VWS is die dit beslist, doet hij dit geheel zelfstandig óf mede namens/na overleg met de Minister van BZK en/of JenV?
 3. Wordt de beslissing geheel zelfstandig genomen of kan ook een derde daartoe een verzoek doen?

Besispunt 1. Wie beslist of er sprake is van bovenlokale effecten: de voorzitter of de Minister van VWS?

- A. De voorzitter van de veiligheidsregio beslist zelf of de effecten bovenlokaal zijn (als gevolg waarvan een bevoegdheid, bij uitsluiting van de burgemeester, op de voorzitter overgaat).

Betekenis: een bevoegdheid van de burgemeester gaat naar eigen inzicht van de voorzitter op hem over; de burgemeester kan schriftelijk aantekenen dat hij van mening is dat de beslissingen die de voorzitter neemt de belangen van zijn gemeente onevenredig schaden; deze aantekening staat niet aan de bevoegdheidsuitoefening in de weg.

- B. De Minister van VWS beslist of de effecten bovenlokaal zijn (als gevolg waarvan een bevoegdheid, bij uitsluiting van de burgemeester, op de voorzitter overgaat).

Betekenis: een bevoegdheid van de burgemeester gaat na een beslissing van de Minister van VWS over op de voorzitter; de burgemeester kan schriftelijk aantekenen dat hij van mening is dat de beslissingen die de voorzitter neemt de belangen van zijn gemeente onevenredig schaden; deze aantekening staat niet aan de bevoegdheidsuitoefening in de weg.

Besispunt 2. Vervolgbeslissing bij keuze voor B: beslist de Minister van VWS geheel zelfstandig dat sprake is van bovenlokale effecten (waardoor een bevoegdheid overgaat van de burgemeester op de voorzitter) of is overeenstemming/overleg met de Minister van BZK en/of JenV vereist?

- A. Overeenstemming: De Minister van VWS neemt de beslissing mede namens:
- 1) de Minister van BZK
 - 2) de Minister van JenV
 - 3) zowel de Minister van BZK als de Minister van JenV

Betekenis: De Minister van VWS neemt de beslissing (waardoor een bevoegdheid van de burgemeester overgaat op de voorzitter) niet dan nadat de Minister van BZK en/of Minister van JenV het met die beslissing eens zijn.

- B. Overleg: De Minister van VWS neemt de beslissing na overleg met:
- 1) de Minister van BZK
 - 2) de Minister van JenV
 - 3) zowel de Minister van BZK als de Minister van JenV

Betekenis: De Minister van VWS overlegt met de Minister van BZK en/of JenV maar dat overleg hoeft niet noodzakelijk tot overeenstemming te hebben geleid; de Minister van VWS kan zonder overeenstemming met de Minister van BZK en/of JenV de beslissing nemen (waardoor een bevoegdheid van de burgemeester overgaat op de voorzitter).

Besispunt 3. Wordt de beslissing over het bovenlokale effect (met als gevolg dat een bevoegdheid van de burgemeester overgaat op de voorzitter) geheel zelfstandig genomen of kan ook een derde daartoe een verzoek doen?

- A. De beslissing wordt geheel zelfstandig genomen

Betekenis: er is voor de betreffende burgemeester, een andere burgemeester in de veiligheidsregio en de voorzitter van de veiligheidsregio geen wettelijke grondslag om een verzoek te doen.

- B. De beslissing wordt alleen genomen op verzoek van de betreffende burgemeester, een andere burgemeester binnen de veiligheidsregio of de voorzitter van de veiligheidsregio.

Betekenis: de Minister van VWS kan alleen een beslissing over het bovenlokale effect nemen (dat tot overdracht van een bevoegdheid leidt) als hij daarom verzocht wordt; hij kan dit niet zelf initiëren.

- C. De beslissing kan de Minister van VWS wel zelfstandig nemen, er wordt daarnaast een expliciete grondslag gegeven voor de burgemeester wiens bevoegdheid het betreft, een andere burgemeester binnen de veiligheidsregio en de voorzitter van de veiligheidsregio om een verzoek tot het overgaan van een bevoegdheid te doen.

Betekenis: de Minister van VWS kan zelfstandig een beslissing over het bovenlokale effect nemen (dat tot overdracht van een bevoegdheid leidt), daarnaast wordt voor de meest betrokken bestuurlijke partijen expliciet geregeld dat een verzoek van hen de Minister van VWS tot deze beslissing kan aanzetten.